

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5213/2566

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดผู้ร้อง นาย ช. (MR.M)ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49,
พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 51, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. 2542 มาตรา 3, พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้คัดค้านนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเกินกว่า 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยไม่
แจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร อันเป็นการฝ่าฝืนหรือละเลยไม่
ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามความใน พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
พ.ศ. 2485 ถือเป็นความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายศุลกากรอันเป็นความผิด
มูลฐานตามมาตรา 3 (7) แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่เมื่อไม่
ปรากฏว่าเงินตราต่างประเทศของกลางเป็นเงินตราที่ได้มาโดยมิชอบ เงินตราต่างประเทศ
ของกลางจึงมิใช่เครื่องมือหรือทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านได้ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลัก
ลอบหนีศุลกากร จึงไม่อาจริบเงินของกลางให้ตกเป็นของแผ่นดินได้

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.10 จำนวน 1 รายการ
เป็นเงิน 158,600 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินบาทไทย 4,810,862 บาท พร้อมดอกผลตกเป็นของ
แผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 49 มาตรา 51
และมาตรา 58 ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้ว มีคำสั่งยกคำร้อง และ
ให้คืนทรัพย์สินตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.10 จำนวน 1 รายการ เป็นเงิน 158,600
ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินบาทไทย 4,810,828 บาท (ที่ถูก 4,810,862 บาท) พร้อมดอกผลแก่
ผู้คัดค้าน โดยให้คืนเมื่อคดีถึงที่สุด ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์
พิพากษากลับให้เงินจำนวน 4,810,862 บาท และเงินดอลลาร์สหรัฐ ฉบับละ 100 ดอลลาร์สหรัฐ 4
ฉบับ รวมเป็นเงิน 400 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งชำระไม่สามารถแลกเปลี่ยนได้พร้อมดอกผล ตามบัญชี
รายการทรัพย์สินเอกสารหมายเลข ร.10 ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 51 วรรคหนึ่ง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้าน
ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้
รับฟังเป็นยุติได้ว่า เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 เจ้าหน้าที่ศุลกากรฝ่ายบริการผู้โดยสารที่ 2 ส่วน
บริการผู้โดยสาร สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ตรวจค้นผู้คัดค้าน
สัญชาติแทนซาเนีย ซึ่งเดินทางมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาไปอเมริกาใต้ ที่บริเวณช่องตรวจผู้โดยสาร
ไม่มีสิ่งของต้องสำแดง (ช่องเขียว) โซนซี อาคารผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ พบธนบัตรสกุล
ดอลลาร์สหรัฐฉบับละ 100 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 1,586 ฉบับ เป็นเงิน 156,800 ดอลลาร์สหรัฐ
ฉบับละ 50 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 36 ฉบับ เป็นเงิน 1,800 ดอลลาร์สหรัฐ รวมเป็นเงิน 158,600
ดอลลาร์สหรัฐ บรรจุในซองสีน้ำตาลซุกซ่อนอยู่ในถุงเท้าทั้งสองข้างที่ผู้คัดค้านสวมใส่ เจ้าหน้าที่
ศุลกากรแจ้งข้อหาผู้คัดค้านว่า กระทำความผิดฐานส่ง หรือนำ หรือพยายามส่ง หรือนำ หรือ

ช่วยเหลือ หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ หรือไม่ได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้องในการส่ง หรือนำเงินตราต่างประเทศหรือธนบัตรต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอก หรือเข้ามาในประเทศไทยโดยฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงการคลัง หรือประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 เจ้าหน้าที่ประจำด่านยึดเงินดังกล่าวไว้เป็นของกลาง ต่อมาคณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งให้ยึดเงินดังกล่าวชั่วคราว และมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้เงินตราต่างประเทศดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า เงินตราต่างประเทศที่ถูกยึดไว้ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร อันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 (7) ซึ่งศาลจะต้องมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่เพียงว่า เงินตราต่างประเทศที่ถูกยึดไว้พร้อมดอกผลเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เนื่องจากเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้กระทำความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรเท่านั้น ประเด็นเรื่องอื่นที่ผู้ร้องมิได้อุทธรณ์โต้แย้งจึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ในชั้นนี้จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยเพียงว่า เงินตราต่างประเทศพร้อมดอกผลตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมาย ร.10 เป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งหรือนำเงินออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย ให้ถือว่าเงินตราต่างประเทศเป็นของตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และวรรคสอง บัญญัติว่า การส่งหรือนำ หรือพยายามส่งหรือนำ หรือช่วยเหลือหรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการส่งหรือนำเงินตราต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย โดยฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ๆ ให้ถือว่าเป็นการส่งหรือนำของต้องจำกัตกออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทยอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย และให้นำบทกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ว่าด้วยการตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและริบของหรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การแสดงเท็จ และการฟ้องร้องมาใช้บังคับแก่การกระทำดังกล่าวรวมทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง และมาตรา 8 บัญญัติว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับ หรือจำคุก ซึ่งตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 25 (พ.ศ. 2550) ข้อ 10 บัญญัติว่า บุคคลใดนำเงินตราต่างประเทศที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์อันมีมูลค่ารวมกันเกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศต้องแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศนั้นตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ผ่านศุลกากรทุกแห่ง หรือเจ้าพนักงานประจำด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านพรมแดน หรือช่องทางอื่นใดซึ่งใช้เป็นทางออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศ เฉพาะที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในขณะที่

ผ่านด่านหรือช่องทางดังกล่าว โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ เนื่องจากประเทศไทยได้เปิดเสรีทางด้านการเงินและผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ทำให้ประชาชนสามารถนำเงินตราต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศได้โดยไม่จำกัด ในบางครั้งจึงเกิดการลักลอบส่งหรือนำเงินตราต่างประเทศที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงทางการเงินของประเทศ จึงกำหนดมาตรการกำกับดูแลการเคลื่อนไหวของเงินตราต่างประเทศเพื่อป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้คัดค้านนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเกินกว่า 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งฟังไม่ได้ว่าเป็นเงินตราต่างประเทศที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่แจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรแล้วถูกตรวจค้นจับกุม ลักษณะความผิดของผู้คัดค้านจึงเป็นเรื่องการฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ซึ่งหากผู้คัดค้านแจ้งรายการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศที่น่าติดตามเข้ามาต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะที่ผ่านศุลกากรก็จะไม่มีความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าว ความผิดตามกฎหมายที่บัญญัติเช่นนี้เป็นการกำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติ หากฝ่าฝืนด้วยการงดเว้นไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด จึงจะมีความผิดตามกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ เมื่อการกระทำความผิดของผู้คัดค้านเกิดจากการงดเว้นกระทำการตามหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เงินตราต่างประเทศของกลางจึงมิใช่เครื่องมือหรือทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านได้ใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าวแต่อย่างใด แม้การกระทำของผู้คัดค้านจะเป็นความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วยก็ตาม ก็เป็นเรื่องที่กฎหมายบัญญัติให้ถือว่าเงินตราต่างประเทศเป็นของตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และให้นำบทกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายมาใช้บังคับเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจค้น การยึดและริบของกลาง หรือการจับกุมผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ โดยที่ลักษณะการกระทำความผิดของผู้คัดค้านยังคงเป็นเช่นเดิม กรณีจึงไม่มีผลเปลี่ยนแปลงทำให้เงินตราต่างประเทศที่ยึดไว้กลายเป็นทรัพย์สินที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรไปได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เงินตราต่างประเทศตามคำร้องพร้อมดอกผลตกเป็นของแผ่นดิน ด้วยเหตุเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 (7) นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้คืนเงินจำนวน 4,810,862 บาท และเงินดอลลาร์สหรัฐฉบับละ 100 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 4 ฉบับ ซึ่งชำระไม่สามารถแลกเปลี่ยนได้พร้อมดอกผลตามบัญชีรายการทรัพย์สินเอกสารหมาย ร.10 แก่ผู้คัดค้าน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

โสภณ พรหมสุวรรณ · สมเจริญ พุทธิประเสริฐ · สมชาย เจริญเรือง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5213/2566>